

3. Ганчар І.Л. Теорія преподавання плавання: технології обучения і совершенствовання. Ч. - І. - монографія. - Одеса: Астропринт, 2006. - 512 с.
4. Ганчар І.Л. Методика преподавання плавання: технології обучения і совершенствовання. - Ч. II. - учебник для студентів вузів України, Білорусі, Молдови і Російської Федерації по спеціальності «Фізическе воспитание и спорт». - Одеса: Друк, 2006. - 696 с., ил.
5. Ганчар І. Л. Плавание : теория и методика преподавания спортивно-педагогического совершенствования : часть III: учеб. пособие для студентов вузов по спец. «Физическое воспитание и спорт» / И. Л. Ганчар - Одесса: Друк, 2007. - 816 с.
6. Платонов В. Н. Олимпийский спорт : информация, статистика / под общей ред. В. Н. Платонова. - Т. III. - К. : Олимпийская литература, 2004. - С. 312-351.
7. Фирсов З. П. Плавание : справочник. - М. : Физкультура и спорт, 1976. - 383 с.

Глоба Т.А.

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара

ВІДНОШЕННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗМІСТУ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У РІЗНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Розглянуто відношення студентів до змісту занять з фізичного виховання, до навантажень, а також до інтересу студентів до фізичного виховання у різних вищих закладах України. У дослідженні використано результати анкетного опитування 290 студентів вищих навчальних закладів України. Наведено аналіз публікацій науковців різних країн, щодо відношення до предмету «фізичне виховання». На основі аналізу літературних джерел та проведеного анкетування з'ясовано відношення студентів до змісту занять з фізичного виховання. Доведено актуальність і доцільність обраної проблеми дослідження.

Ключові слова: зміст занять, фізичне виховання, навантаження, студент, заняття.

Глоба Т.А. Отношение студентов высших учебных заведений к содержанию занятий по физическому воспитанию в разных учебных заведениях Украины. Рассмотрены отношения студентов к содержанию занятий по физическому воспитанию, к нагрузкам, а также к интересу студентов к физическому воспитанию в разных вузах Украины. В исследовании использованы результаты анкетного опроса 290 студентов высших учебных заведений Украины. Приведен анализ публикаций ученых разных стран, по отношению к предмету «физическое воспитание». На основе анализа литературных источников и проведенного анкетирования выяснено отношение студентов к содержанию занятий по физическому воспитанию. Доказана актуальность и целесообразность выбранной проблемы исследования.

Ключевые слова: содержание занятий, физическое воспитание, нагрузка, студент, занятия.

Globa T.A. Institution of higher education student's stance on content of the physical education classes in different educational institutions of Ukraine. Student's stance on content of physical education classes, exercises, and interest of physical education classes in different Ukrainian higher educational institutions were considered. Actual approaches to modernization process of student's physical education at the modern stage were studied. Scientist's analysis of publications from different countries in relation to the subject of "physical education" is described. The appropriateness of the use of new forms and means of physical education was determined, and on this basis the improvement of teaching of the subject "physical education" for the students of Non-Physical Institutions of higher education by taking into account their individual characteristics and primary use of sport. Reviewed regulations concerning the physical education and sport, which reveals the development issues of the discipline in the higher educational institutions, as well as disease prevention, strengthening the gene pool and other social problems. A study use the results of 290 student's questionnaire survey of higher educational institutions of Ukraine. Based on analysis of the literature and the questionnaire survey was studied up student's behavior to the content of physical education classes, their opinion with the respect to the exercises at the physical education classes. And also studied the problems concerning the motivation of students, where they mention the reasons for which they have a reduced interest in physical education classes. Proved the applicability and the appropriateness of the research problem.

Key words: the content of exercises, physical education, exercise, student, class.

Вступ. Прагнення України бути державою високорозвинутою, правовою, демократичною, авторитетною у світовій спільці, спонукає до необхідності вирішувати не тільки економічні проблеми, але й турбуватися про своїх громадян і, перш за все, про їхнє здоров'я. Тому одним з пріоритетних напрямків реформування освіти, як зазначено в Державній національній програмі «Освіта» є забезпечення у кожному навчально-виховному закладі відповідних умов для навчання і виховання фізично та психічно здорової особи. Проблеми фізичного виховання студентської молоді висвітлені у працях відомих вчених (В.Г. Ареф'єв, А.С. Куца, Є.Н. Приступи, В.В. Приходько, Т.Ю. Круцевич). Також органи влади надають програмного значення питанням розвитку фізичного виховання і спорту, розглядаючи їх як найбільш економічно вигідний та ефективний засіб профілактики захворюваності, зміцнення генофонду та розв'язання інших соціальних проблем. Досить згадати базові положення Концепції національного виховання: базову навчальну програму для вищих закладів освіти України «Фізичне виховання», цільову комплексну програму «Фізичне виховання здоров'я нації», Державну національну програму «Освіта» (Україна ХХІ століття), положення законів України «Про фізичну культуру і спорт», «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України, «Концепцію фізичного виховання в системі освіти України», Державні стандарти освіти, «Державні вимоги до навчальних програм з фізичного виховання в системі освіти», Указ Президента України про Національну доктрину розвитку освіти та інші. Визначаються актуальні

підходи щодо модернізації процесу фізичного виховання студентської молоді на сучасному етапі. Науковці В.К. Бальсевич, В.М. Осьминін вказують на доцільність використання нових форм і засобів фізичного виховання, і на цій основі покращення процесу викладання предмету «Фізичне виховання» студентам не фізкультурних вузів на основі врахування їхніх індивідуальних особливостей і з переважним використанням якогось виду спорту.

Мета завдання роботи, матеріал і методи. Мета роботи: з'ясувати відношення студентів вищих навчальних закладів різних вишів України до предмету «фізичне виховання». Методи дослідження: теоретичний аналіз, контент-аналіз психолого-педагогічної літератури та літератури з фізичної культури та спорту; анкетування студентів. Завдання дослідження: 1. Провести аналіз психолого-педагогічної літератури та літератури з фізичної культури і спорту, інформації з мережі Інтернет щодо відношення студентів вищих навчальних закладів різних вишів України до предмету «фізичне виховання». 2. Провести анкетування студентів вищих навчальних закладів України щодо відношення студентів до змісту занять з фізичного виховання, до навантажень, а також до інтересу студентів до фізичного виховання у різних вишах України.

Результати дослідження. Найважливішим напрямком на сучасному етапі розвитку системи освіти, є формування стійкого інтересу студентів до фізичного виховання, а також оптимізації навчально-виховного процесу. Роки навчання у вищому навчальному закладі, як зазначає Т.Ю. Круцевич, є одним з найважливіших етапів формування особистості майбутнього фахівця, де велику роль в комплексній системі навчально-виховного процесу відіграє фізичне виховання [2, с. 167]. На її думку метою фізичного освіти є задоволення об'єктивної потреби студентів в освоєнні системи спеціальних знань, та придбанні професійно значущих умінь і навичок [2, с. 167]. Рішенням головних завдань фізичного виховання на думку таких фахівців як В.І. Григор'єва, А.Н. Третьякова, Т.Ю. Круцевич – є знання та дотримання здорового способу життя; знання основ організації та методики ефективних видів і форм раціональної рухової діяльності та вміння застосовувати їх на практиці; знання основ методики оздоровлення та фізичного вдосконалення традиційними та нетрадиційними засобами та методами фізичної культури; прищеплення стійкої звички до щоденних занять фізичними вправами з використанням різних раціональних форм [2, с. 167-183]. Л.І. Лубишева, визначає поняття «фізичне виховання», як – «соціально-педагогічний процес цілеспрямованого систематичного впливу на людину, здійснюваний за допомогою фізичних вправ, природних загартовуючих засобів з метою зміцнення здоров'я, розвитку рухових якостей, вдосконалення морфологічних і функціональних можливостей, формування і поліпшення основних життєво необхідних рухових умінь, навичок та пов'язаних з ними знань, забезпечення готовності людини до активного життя і професійної діяльності» [3, с. 171]. У навчальному посібнику «Теорія і методика фізичного виховання», під редакцією Т.Ю. Круцевич, автор визначає, що «фізичне виховання студентів» є - «нерозривна складова частина вищої гуманітарної освіти, результат комплексного педагогічного впливу на особистість майбутнього фахівця в процесі формування його професійної компетенції» [2, с. 167].

Характерні особливості фізичного виховання як визначають R.M. Malina, W.P. Morgan, є те, що даний процес забезпечує спрямоване формування рухових навичок і розвиток фізичних якостей людини, сукупність яких визначає його фізичну дієздатність. У цьому аспекті фізичне виховання є формою соціального впливу на біологічний розвиток організму людини [4, с. 204-255; 5, с. 132-145]. Як зазначає Є.А. Захаріна, що існуюча у вищих навчальних закладах система фізичного виховання не в змозі забезпечити достатній рівень фізичного стану студентів ні за кількістю навчальних годин, що відводяться на заняття з фізичного виховання, ні за змістом програм [1, с. 64]. Автор, вказує на те що проблеми організації та управління педагогічним процесом фізичного виховання у вищих навчальних закладах освіти необхідно вирішувати через впровадження інноваційних технологій, що дозволить виключити низку недоліків, які існують у традиційній формі організації управління процесом фізичного виховання студентів [1, с. 67]. З метою з'ясування щодо відношення студентів до змісту занять з фізичного виховання, до навантажень, а також до інтересу студентів до фізичного виховання у різних вишах України нами було проведено дослідження студентів за спеціально розробленою анкетой.

У дослідженні брали участь 290 студентів вищих навчальних закладів, зокрема, 60 студентів Академії митної служби України м. Дніпропетровськ (АМСУ), 58 студентів Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені Всеволода Лазаряна (ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна), 66 студентів Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (ІФНТУНГ), 46 студентів Придніпровської академії будівництва та архітектури (ПДАБА), 60 студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара (ДНУ імені Олеся Гончара). Результати відповідей студентів на запитання анкети «Чи влаштовує Вас зміст занять з фізичного виховання?» дозволив з'ясувати, що із 290 студентів повністю влаштовує зміст занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах – 44,83%, а 55,17% – не влаштовує зміст занять опитаних, (рис. 1).

Рис. 1. Результати відповідей студентів, опитаних щодо відношення до змісту занять з фізичного виховання (%)

Отже, слід зазначити, що 55,17% студентів не влаштовує зміст занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Аналіз відповідей студентів розподілився наступним чином: так, повністю влаштовує зміст занять з фізичного виховання 43,33% опитаних студентів АМСУ, 48,28% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 42,42% – ІФНТУНГ, 52,17% – ПДАБА, 40,0% – ДНУ імені Олеся Гончара. Не влаштовує зміст занять 56,67% опитаних студентів АМСУ, 51,72% – ДНУЗТ

імені Всеволода Лазаряна, 57,58% – ІФНТУНГ, 47,83% – ПДАБА, 60,0% – ДНУ імені Олеся Гончара (табл.1).

Таблиця 1

Розподіл студентів, опитаних щодо відношення до змісту занять з фізичного виховання (%)

Назва ВНЗ	«Так» влаштовує	«Ні» не влаштовує
АМСУ	43,33	56,67
ДНУЗТ ім. В. Лазаряна	48,28	51,72
ІФНТУНГ	42,42	57,58
ПДАБА	52,17	47,83
ДНУ ім. О. Гончара	40,0	60,0

Відповіді на запитання «Чи вважаєте Ви, що навантаження на учбових заняттях з дисципліни «Фізичне виховання» для вас є:» розподілилися наступним чином, із 290 студентів які вважають, що навантаження на заняттях для них є велике – відповіли 39,31% опитаних; оптимальне – 29,31% студентів; недостатнє – 31,38% студентам. Відповіді студентів опитаних щодо навантаження на учбових заняттях з дисципліни «Фізичне виховання» розподілилися наступним чином, студенти які вважають що для них навантаження на заняття є велике склало 33,33% опитаних АМСУ, 25,86% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 46,97% – ІФНТУНГ, 34,78% – ПДАБА, 53,33% – ДНУ імені Олеся Гончара; оптимальне – 35,0% студентів АМСУ, 27,59% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 30,3% – ІФНТУНГ, 36,96% – ПДАБА, 18,34% – ДНУ імені Олеся Гончара; недостатнє – 31,67% опитаних студентів АМСУ, 46,55% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 22,73% – ІФНТУНГ, 28,26% – ПДАБА, 28,33% – ДНУ імені Олеся Гончара (рис. 2).

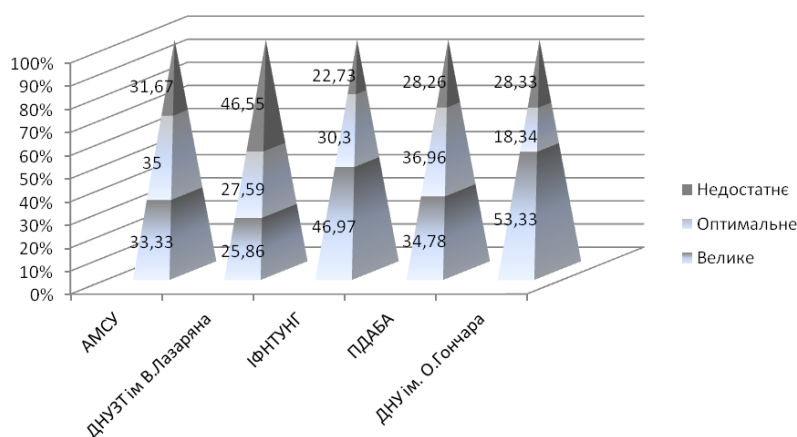

Рис. 2. Результати відповідей щодо відношення студентів до навантаження на учбових заняттях з дисципліни «Фізичне виховання» (%)

Також слід зазначити, що на питання «Що Вас не задовольняє на заняттях з фізичного виховання» відповіді розподілилися наступним чином, із 290 студентів які вважають, що їх не задовольняє спрямованість заняття – 11,03% опитаних; відсутність видів вправ, які подобаються – 30,01% студентів; не цікаво – 16,21% студентам; мало ігор – 36,2% опитаних; а також на запитання вкажіть інше – 6,55% респондентів вказали на те, що їх не влаштовують – нормативи, навантаження, холодно в залах, а також відсутність сучасних спортивних приладів (рис. 3).

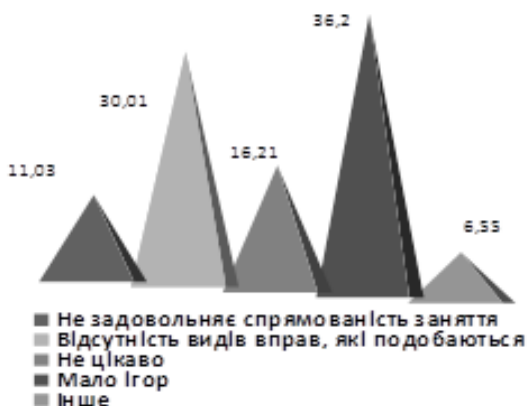

Рис. 3. Результати відповідей, що не задовольняє студентів на заняттях з фізичного виховання (%)

Аналіз відповідей розподілився наступним чином: так, не задовольняє спрямованість заняття – 18,33% опитаних студентів АМСУ, 3,45% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 13,64% – ІФНТУНГ, 8,7% – ПДАБА, 10,0% – ДНУ імені Олеся Гончара. Відсутність видів вправ, які подобаються – 26,67% опитаних студентів АМСУ, 20,69% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 31,82% – ІФНТУНГ, 30,43% – ПДАБА, 40,0% – ДНУ імені Олеся Гончара; не цікаво – 15,0% студентам АМСУ, 18,97% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 15,15% – ІФНТУНГ, 21,74% – ПДАБА, 11,67% студентам ДНУ імені Олеся Гончара. Мало ігор для 36,67% студентів АМСУ, 48,28% – ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 30,3% – ІФНТУНГ, 32,61% – ПДАБА, 33,33% опитаних студентів ДНУ імені Олеся Гончара. На запитання вкажіть інше – 8,62% студентів ДНУЗТ імені Всеволода Лазаряна, 9,09% – ІФНТУНГ, 6,52% – ПДАБА вказали, на відсутність сучасних спортивних приладів, а 3,33% студентів АМСУ, 5,0% –

ДНУ імені Олеся Гончара не влаштовують - нормативи, навантаження, та холодно в залах (табл.2).

Таблиця 2

Розподіл студентів, опитаних щодо ставлення до занять з фізичного виховання (%)

Назва ВНЗ	Не задовольняє спрямованість заняття	Відсутність видів вправ, які подобаються	Не цікаво	Мало ігор	Інше
АМСУ	18,33	26,67	15,0	36,67	3,33
ДНУЗТ ім. В. Лазаряна	3,45	20,69	18,97	48,28	8,62
ІФНТУНГ	13,64	31,82	15,15	30,3	9,09
ПДАБА	8,7	30,43	21,74	32,61	6,52
ДНУ ім. О.Гончара	10,0	40,0	11,67	33,33	5,0

Анкетування показало, що зміст занять з фізичного виховання не влаштовує більшість вищих навчальних закладів України, середній показник (55,17%). Також студенти відмітили, що навантаження на учбових заняттях з дисципліни «Фізичне виховання» для них є велике, середній показник серед вищих навчальних закладів склав (39,31%). Студенти ДНУ імені Олеся Гончара відмітили, що їх не задовольняє на заняття з фізичного виховання, а саме відсутність видів вправ, які їм подобаються, це найвищий показник (40,00%). Це говорить про те, що у даному навчальному закладі підхід до дисципліни «Фізичне виховання» потребує певних змін.

ВИСНОВКИ. Аналіз психолого-педагогічної літератури, літератури з фізичної культури та спорту та результати анкетування студентів вищих навчальних закладів щодо відношення студентів до змісту занять з фізичного виховання, до навантажень, а також до інтересу студентів щодо фізичного виховання у різних вишах України показав, що необхідно міняти підхід до даної дисципліни. Необхідно надати сучасному студенту більш широкий вибір тих видів спорту, які йому подобаються, чим самим змотувати його, та залучити до занять фізичним вихованням.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробці науково-методичних рекомендацій щодо змісту та проведенню занять з дисципліни «Фізичне виховання» в сучасних умовах.

ЛІТЕРАТУРА

- 1.Захаріна Є.А. Організаційні умови вдосконалення фізичного виховання у вищому закладі освіти / Є.А. Захаріна // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2007. – № 1. – С. 64–67.
- 2.Круцевич Т.Ю., Теорія і методика фізичного виховання / Под ред. Т.Ю.Круцевич. – Київ, 2003. - Т. – 423с.
- 3.Lubysheva L.I. (1996). The concept of sports training: methodology development and technology implementation. - Physical culture: education, education and training, № 1, p. 11-17.
- 4.Malina R.M. Secular changes in growth, maturation and physical performance // Exercise and Sport Sciences, Reviews. Philadelphia, 1987, v. 6, p. 204-255.
- 5.Morgan W.P. Physical Activity and Mental Health//In The Academy Papers. Champaign, N.K.P., 1994, p. 132-145.

Гринь О.Р.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

НАПРЯМКИ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА СУПРОВОДУ ПІДГОТОВКИ СПОРТСМЕНІВЯК ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГІЇ СПОРТУ

У статті розглянуті проблеми та напрямки розробки системи психологічного забезпечення та супроводу як однієї з важливих складових сучасної підготовки кваліфікованих спортсменів.

Ключові слова: психологічне забезпечення, супровід, психологія спорту, підготовка спортсменів

Гринь А.Р. Направления разработки системы психологического обеспечения и сопровождения подготовки спортсменов как проблема психологии спорта. У статье рассмотрены проблемы и направления разработки системы психологического обеспечения и сопровождения как одной из важнейших составляющих современной подготовки квалифицированных спортсменов.

Ключевые слова: психологическое обеспечение, сопровождение, психология спорта, подготовка спортсменов.

Gryn A.R. Directions of development of the system of the psychological providing and accompaniment of preparation of sportsmen as problem are sport psychologists. At problems and directions of development of the system of the psychological providing and accompaniment are considered the article as one of major constituents of modern preparation of skilled sportsmen.

Key words: psychological providing, accompaniment, sport psychology, preparation of sportsmen.

Постановка проблеми. Розуміння необхідності психологічного забезпечення, обслуговування та супроводу різних видів діяльності виникло на початку ХХ століття, коли для позначення будь-якої практики впливу на людську психіку і управління нею був введений в науковий обіг термін «психотехніка». Постало питання про важливість використання знань як для вирішення проблем, власне психологічної науки, так і для вирішення інших, прикладних завдань.

Проблема застосування психологічних знань до вирішення конкретних завдань вдосконалення системи підготовки кваліфікованих спортсменів виникла у зв'язку із запитом спортивної практики і залишається актуальною. Ускладнення та насиченість психологічного змісту спортивної діяльності не залишає сумнівів у суттєвій ролі та необхідності знань з